

Joanna Farysej

Wstęp

Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa nr 3, 7-9

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WSTĘP

Szanowni Państwo,

przekazuję Państwu trzeci numer kwartalnika Przegląd Naukowo-Metodyczny „Edukacja dla Bezpieczeństwa”, w którym można znaleźć artykuły naukowe z zakresu bezpieczeństwa (reagowanie kryzysowe, infrastruktura krytyczna, polityka zagraniczna Chin, myśl filozoficzna Jana Husa), zarządzania (zarządzanie zieloną gospodarką UE) i – w tym wydaniu w najobszerniejszym stopniu – pedagogiki (motywacja do nauki języka angielskiego, związki partnerskie, relacja pomiędzy pracą a rodziną, znaczenie doświadczeń psychodelicznych, kształcenie młodzieży na rzecz bezpieczeństwa i funkcjonowanie dziecka z autyzmem).

Artykułem otwierającym dział Bezpieczeństwa narodowego jest tekst Józefa Buczyńskiego, którego celem jest analiza ewolucji polityki bezpieczeństwa i polityki zagranicznej Chińskiej Republiki Ludowej. Autor w ujęciu retrospektywnym i perspektywicznym przedstawia politykę zewnętrzną oraz wewnętrzną bezpieczeństwa państwa realizowaną przez kolejne generacje przywódców, definiuje najważniejsze zagrożenia, a także analizuje przyczyny i skutki zagrożeń militarnych i niemilitarnych. Jednym z najważniejszych wątków tekstu jest przedstawienie roli i zadań Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej w kształtowaniu bezpieczeństwa narodowego oraz wskazanie roli, odgrywanej przez Szanghajską Organizację Współpracy w kształtowaniu regionalnego bezpieczeństwa oraz relacji politycznych, gospodarczych i militarnych pomiędzy najważniejszymi państwami tego regionu.

Kolejnym artykułem w tym dziale jest tekst autorstwa Agaty Lasoty-Jądrzak *Wybrane elementy zagrożenia terroryzmem powietrznym obiektów infrastruktury krytycznej*. Badaczka podjęła w nim próbę zdefiniowania obiektów infrastruktury krytycznej jako kluczowych dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania państwa i jego obywateli oraz wskazała na konieczność ochrony obiektów, wyodrębnionych jako krytycznych. Dokonała również charakterystyki wybranych elementów zagrożenia terroryzmem powietrznym, wskazując na prawdopodobieństwo ich wystąpienia, w tym w stosunku do obiektów twardych, które nie posiadają dostatecznych środków ochrony (osłony obiektów) zabezpieczających je przed uderzeniami z powietrza. Autorka podkreśliła również konieczność współpracy wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i potrzebę stworzenia globalnego systemu bezpieczeństwa.

W dziale Bezpieczeństwa narodowego prezentujemy również artykuł Cezarego Maklesa, dotyczący prereformacyjnej refleksji czeskiego filozofa i teologa – mistrza Jana Husa. Autor dowodzi w nim, że Wielka Schizma Zachodnia objawiła poważny kryzys wartości. Papieski monopol na prawdę sprowadzony został do absurdu, gdy w tym samym czasie działało jednocześnie aż trzech zwalczających się papieży, sobory zaprzeczały swym poprzednim deklaracjom, a hierarchia kościelna wykazywała głębokie zepsucie moralne. W takich okolicznościach, stwarzających poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego potrzeba było trwałej podstawy wartości moralnych oraz prawdy. Hus wskazał na Biblię, rozum i doświadczenie jako źródła poznania. Jednocześnie wyciągnął wnioski dotyczące władzy, niezależności państwa od Kościoła, powinności obywatelskich i własności.

W obszarze problemowym Bezpieczeństwa wewnętrznego przedstawiamy artykuł Macieja Marczyka. Autor przekonuje w nim, że rozwój technologiczny na świecie, w szczególności dziedziny związane z przetwarzaniem i przesyłaniem informacji elektronicznej, przyniósł wiele zagrożeń, które mogą oddziaływać na społeczeństwa w postaci różnorodnych kryzysów. Mogą to być kryzysy wywołane m. in. działalnością terrorystyczną (cyberterroryzm), katastrofą ekologiczną czy też wrogim oddziaływaniem innego państwa (lub działalność hakerska pojedynczych jednostek czy instytucji). Dostrzegając wagę problemu związanego z reagowaniem kryzysowym. Badacz przedstawił w artykule możliwości wojska w dziedzinie szeroko pojętej teleinformatyki i wykorzystania wojskowych sieci łączności do kierowania działaniami w czasie sytuacji kryzysowej na terenie Polski.

W dziale zarządzania Cezary Tomasz Szyjko prezentuje zagadnienie znaczenia zasad CSR w zarządzaniu zieloną gospodarką UE w warunkach zrównoważonego rozwoju. Jak zauważa Autor, idea społecznej odpowiedzialności biznesu – ze względu na rosnący stopień komplikacji współczesnej sytuacji ekonomicznej, z powodu konieczności podejmowania działań zapewniających trwałą, zrównoważony rozwój oraz zgodnych z potrzebami kontekstów społecznych, co stawia przed przedsiębiorstwami w UE wysokie wymagania – zyskuje coraz szersze zrozumienie. Społeczna odpowiedzialność biznesu to koncepcja, według której przedsiębiorstwa na etapie budowania strategii dobrowolnie uwzględniają interesy społeczne i ochronę środowiska, a także relacje z różnymi grupami interesariuszy. Autor udowadnia, że bycie odpowiedzialnym nie oznacza tylko spełniania przez organizacje biznesowe wszystkich wymogów formalnych i prawnych, ale oprócz tego również zwiększone inwestycje w zasoby ludzkie, w ochronę środowiska i relacje z interesariuszami, którzy mogą mieć faktyczny wpływ na efektywność działalności gospodarczej tych organizacji oraz ich innowacyjność. Publikacja analizuje w jaki sposób wydatki tego rodzaju stają się inwestycją i źródłem innowacji, a nie kosztem, podobnie jak w przypadku zarządzania jakością.

Ostatni dział przeznaczaliśmy na rozważania pedagogów. Pierwszym z podejmowanych w nim zagadnień jest problem motywacyjnych uwarunkowań uczenia się języków obcych u młodzieży gimnazjalnej klas trzecich, przejawiających specyficzne problemy w uczeniu się. Autorzy porównują także wyniki młodzieży z dysleksją do wyników uzyskanych przez osoby bez dysleksji. Punktem wyjścia podjętych badań było wyróżnienie w obszarze motywacji jej składników zewnętrznych i wewnętrznych oraz zoperacjonalizowanie ich w użytych narzędziach badawczych, jakim była ankieta. Przeprowadzone badania dowiodły, że młodzież z dysleksją i młodzież bez dysleksji, w nauce języka angielskiego, kieruje się zarówno motywami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi. Pierwszoplanowym motywem zarówno w grupie kryterialnej, jak i porównawczej, było przekonanie o przydatności tego języka w uzyskaniu dobrej pracy w przyszłości, co świadczy o wewnętrznej świadomości celowości zdobywania wiedzy. Analiza wykazała, że młodzież dyslektyczna ma większe problemy z nauką języków obcych i większą rolę w tym zakresie odgrywa u niej motywacja zewnętrzna. Odnotowano również w grupie kryterialnej zwiększoną ogólną potrzebę zdobywania wiedzy.

Drugi z przedstawianych tekstów zajmuje się Funkcjonowaniem DDA w związkach partnerskich. Jego Autorka, Lucyna Bobkowicz-Lewartowska, sygnalizuje, że syndrom Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA) może wiązać się

z problemami w funkcjonowaniu psychospołecznym w różnych obszarach. Niektóre z tych osób mają problemy z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, wchodzą w związki partnerskie z osobami uzależnionymi lub w jakiś inny sposób zmagają się z piętnem przeszłości (np. są bardziej podatne na zaburzenia psychosomatyczne). Badania przeprowadzono przy pomocy kwestionariusza „Uczucia w Bliskim Związku Dwojga Ludzi” autorstwa prof. B. Wojciszke, w ośrodku dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych na terenie Gdańska. Badaniami objętych zostało 35 osób w wieku od 19 do 47 lat. Średni czas uczestniczenia w procesie terapeutycznym wyniósł pół roku. W badaniach udało się określić następujące typy przeżywanej miłości: związek kompletny, przyjacielski i związek pusty.

Innego zjawiska dotyka w swoim tekście Magdalena Jankowska. Opisuje ona następstwa nadmiernego zaangażowania w pracę dla rodziny pracoholika. Autorka przekonuje, że zbytne zaabsorbowanie pracą prowadzi do konfliktów w relacjach rodzinnych oraz do rozluźnienia spójności małżeńskiej, a obowiązująca w tych związkach dynamika prowadzi do dysfunkcyjnego rodzicielstwa.

Krzysztof Kolecki porusza zagadnienie doświadczeń psychodelicznych. Artykuł przedstawia fakty świadczące o renesansie badań nad środkami naturalnymi zmieniającymi świadomość, zwanymi niegdyś psychodelikami a obecnie – enteogenami. Krytycznie dyskutuje z zasadnością utrzymywania prawnego zakazu używania tych środków. Następnie omawia rozliczne korzyści w wymiarze psychorozwojowym jednostek oraz w badaniach nad świadomością, jakie może przynieść badanie działania enteogenów prowadzone w odpowiedzialny sposób w kontrolowanych warunkach.

W dziale Pedagogika mieści się również artykuł Stefana Szałacha. W swoim tekście twierdzi on, że udział społeczeństwa w kształtowaniu wartości, jaką jest bezpieczeństwo narodowe obejmuje m. in. stałą i systematyczną edukację w szkolnictwie podstawowym i średnim, w tym szczególnie w liceach profilowanych wojskowo. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Tychowie - jako jedna z wielu tego typu placówek w Polsce – realizuje proces kształcenia młodzieży zainteresowanej służbami w resorcie obrony, starając się przybliżyć charakter tych służb, dbając jednocześnie o ogólny rozwój uczniów. Prowadzoną działalność edukacyjną – wymagającą ciągłej ewaluacji – realizuje na bazie odpowiedzialności za ich życie i zdrowie w trosce o świadome przestrzeganie norm społecznych i przepisów prawa oraz umiejętności pomocy innym. Istotnym elementem jest potencjał młodych ludzi, którzy dobrze wykształceni będą mogli przez wiele lat działać na rzecz bezpieczeństwa narodowego.

Ostatni z artykułów został poświęcony społecznemu funkcjonowaniu dziecka z autyzmem. Autorzy przypominają, że autyzm dziecięcy jest całościowym zaburzeniem rozwoju, ma zatem wpływ na wszystkie sfery funkcjonowania dziecka. W swoim tekście opisują nieprawidłowości komunikacyjne w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami oraz zaburzenia poznawcze, analizują sytuację psychospołeczną rodziców dzieci dotkniętych tym zaburzeniem, a także wskazują działania mające na celu wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Wyżej wskazane treści składają się na zróżnicowany tematycznie i bardzo interesujący numer *Przeglądu*, do którego wnikliwej lektury serdecznie zapraszam,

Joanna FARYSEJ